Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

21. jaanuar 2021 *

Apellatsioonkaebus – Tutvumine Euroopa Liidu institutsioonide dokumentidega – Määrus (EÜ) nr 1049/2001 – Artikkel 10 – Dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumine – Euroopa Liidu Üldkohtule esitatud hagi Euroopa Parlamendi otsuse peale, millega keelduti võimaldamast tutvuda dokumendiga – Selle dokumendi avalikustamine kolmanda isiku poolt pärast hagi esitamist – Üldkohtu otsuse tegemise vajaduse äralangemine põhjendatud huvi kadumise tõttu – Õigusnormi rikkumine

Kohtuasjas C-761/18 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 3. detsembril 2018 esitatud apellatsioonkaebus,

Päivi Leino-Sandberg, elukoht Helsingi (Soome), esindajad: *advocaten* O. W. Brouwer ja B. A. Verheijen ning *Rechtsanwalt* S. Schubert,

apellant,

keda toetavad:

Soome Vabariik, esindaja: M. Pere,

Rootsi Kuningriik, esindajad: A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg ja H. Eklinder, hiljem C. Meyer-Seitz, H. Shev ja H. Eklinder,

menetlusse astujad apellatsiooniastmes,

teine menetlusosaline:

Euroopa Parlament, esindajad: C. Burgos, I. Anagnostopoulou ja L. Vétillard,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan, kohtunikud M. Ilešič, E. Juhász, C. Lycourgos ja I. Jarukaitis (ettekandja),

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 16. juuli 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma apellatsioonkaebuses palub Päivi Leino-Sandberg tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 20. septembri 2018. aasta määrus Leino-Sandberg *vs.* parlament (T-421/17, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtumäärus“, EU:T:2018:628), millega Üldkohus otsustas, et on ära langenud vajadus teha otsus tema hagi suhtes, milles paluti tühistada Euroopa Parlamendi 3. aprilli 2017. aasta otsus A(2016) 15112 (edaspidi „vaidlusalune otsus“), millega keelduti võimaldamast tal tutvuda parlamendi 8. juuli 2015. aasta otsusega A(2015) 4931, mille adressaat on Emilio De Capitani.

Vaidluse taust

2 Apellant, kes on rahvusvahelise õiguse ja Euroopa õiguse professor University of Eastern Finlandis (Ida-Soome ülikool), esitas kahe uurimisprojekti raames, mis puudutasid kolmepoolsete kohtumiste läbipaistvust, parlamendile taotluse tutvuda selle institutsiooni dokumentidega. Selles kontekstis taotles ta konkreetselt võimalust tutvuda Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta otsusega A(2015) 4931, millega keelduti E. De Capitanile täies ulatuses tutvumise võimaldamisest dokumentidega LIBE-2013-0091-02 ja LIBE-2013-0091-03 (edaspidi „otsus A(2015) 4931“ või „taotletud dokument“). Selle otsusega keeldus parlament sisuliselt võimaldamast E. De Capitanil tutvuda alles käimasolevate kolmepoolsete kohtumiste raames koostatud kahe tabeli neljanda veeruga.

3 E. De Capitani oli esitanud selle otsuse peale tühistamishagi, mis oli Üldkohtu kantseleis registreeritud 18. septembril 2015 kohtuasja numbriga T-540/15. Vahepeal oli E. De Capitani selle dokumendi avalikustanud, pannes selle üles oma blogis internetis (edaspidi „vaidlusalune dokument“).

4 Vaidlusaluse otsusega keeldus parlament võimaldamast taotlejal vaidlusaluse dokumendiga tutvuda põhjendusel, et otsuse adressaat on selle Üldkohtus vaidlustanud ja kohtumenetlus on alles pooleli, mistõttu dokumendi avalikustamine kahjustaks kohtumenetlust, mida kaitseb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) artikli 4 lõike 2 teine taane.

5 Üldkohus tühistas otsuse A(2015) 4931 22. märtsi 2018. aasta otsusega De Capitani *vs.* parlament (T-540/15, EU:T:2018:167).

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtumäärus

6 Apellant esitas vaidlusaluse otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 6. juulil 2017. Soome Vabariik ja Rootsi Kuningriik taotlesid luba astuda menetlusse apellandi nõuete toetuseks.

7 Üldkohus esitas 14. novembril 2017 kodukorra artikli 89 alusel võetud menetlust korraldava meetmega apellandile muu hulgas küsimuse, kas ta leiab, et tema huvi on rahuldatud, kuna tal oli võimalik vaidlusaluse dokumendiga internetis tutvuda. Parlament esitas 27. märtsil 2018 Üldkohtu kantseleisse kodukorra artikli 130 lõike 2 alusel eraldi dokumendiga taotluse tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud.

8 Apellant esitas 20. aprillil 2018 Üldkohtu kantseleisse oma seisukohad taotluse kohta tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud, ja palus Üldkohtul jätta taotlus rahuldamata.

9 Üldkohus leidis vaidlustatud kohtumääruses, et apellandi hagi kohta ei ole enam vaja otsust teha, kuna pärast vaidlusaluse dokumendi avaldamist internetis on hagi ese ära langenud. Üldkohus välistas sellise kohtupraktika kohaldamise, mille kohaselt hagejal säilib huvi liidu institutsiooni akti tühistamise vastu ka selleks, et oleks võimalik vältida selle väidetava õigusvastasuse kordumist tulevikus. Üldkohtu arvates oli parlamendi keeldumine konkreetne ja asjaoludele vastav.

Poolte nõuded Euroopa Kohtus

10 Apellatsioonkaebuses palub apellant Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtumäärus;

– teha asjas lõplik otsus;

– mõista kohtukulud välja parlamendilt;

– jätta menetlusse astujate kohtukulud nende endi kanda.

11 Soome Vabariik palub Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtumäärus;

– saata kohtuasi uueks läbivaatamiseks tagasi Üldkohtule.

12 Rootsi Kuningriik palub Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtumäärus;

– teha asjas lõplik otsus.

13 Euroopa Parlament palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

14 Apellant põhjendab oma apellatsioonkaebust kahe väitega. Esimeses väites heidab ta Üldkohtule ette, et viimane järeldas, et hagi ese on ära langenud ja et otsuse tegemise vajadus on ära langenud. Teises väites heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane leidis, et vaidlusaluse dokumendi avaldamine kolmanda isiku poolt tõi kaasa tema põhjendatud huvi kadumise.

Esimene väide

Poolte argumendid

15 Esimeses väites, mis koosneb kahest osaväitest, märgib apellant sisuliselt, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et vaidlusaluse dokumendi avaldamisega internetis selle adressaadi poolt langes ära esimeses kohtuastmes lahendatava hagi ese.

16 Apellant väidab esiteks, et Üldkohus eiras 4. septembri 2018. aasta kohtuotsusest ClientEarth *vs.* komisjon (C-57/16 P, EU:C:2018:660) tulenevat põhimõtet, mille kohaselt jääb vaidluse ese alles siis, kui institutsioon, kes oli algul keeldunud võimaldamast tutvuda taotletud dokumentidega, ei tühista oma otsust vaatamata taotletud dokumentide avaldamisele. Käesoleval juhul ei ole parlament vaidlusalust otsust tühistanud.

17 Teiseks heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane kohaldas liiga ranget ja ebaõiget kriteeriumi, piirdudes uurimisega, kas ta võis vaidlusalust dokumenti „täiesti seaduslikult“ kasutada pärast seda, kui E. De Capitani oli selle oma blogis avaldanud. Nimelt, kui E. De Capitani ise märkis, et taotletud dokumendi avaldatud versioon on „versioon, milles ta on alla jooninud lõike ja lisanud märkeid“, rõhutab hageja, et tema kui teadlane, kes peab kinni ülikooli kvaliteedi, objektiivsuse ja eetikastandarditest, on kohustatud kasutama ainult autentsetest allikatest saadud teavet. Pealegi ei nähtu määruse nr 1049/2001 eesmärgist, et määrust tuleb tõlgendada nii, et dokumendi avaldamine kolmanda isiku poolt võiks asendada üldsusele selle määruse alusel antud õiguse saada dokument asjaomaselt institutsioonilt.

18 Soome ja Rootsi valitsus toetavad apellandi argumente ja leiavad, et hagi ese ei ole ära langenud.

19 Eelkõige märgib Soome valitsus, et tema teada ei ole Euroopa Kohus kunagi leidnud, et dokumendi avalikustamisel kolmanda isiku poolt on tähtsust selle hindamisel, kas hageja huvi säilib kohtuasjas, mis puudutab määruse nr 1049/2001 kohaldamist. See valitsus väidab veel, et olukord kohtuasjades, milles on tehtud 11. detsembri 2006. aasta kohtumäärus Weber *vs.* komisjon (T-290/05, ei avaldata, EU:T:2006:381), 3. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Jurašinović *vs.* nõukogu (T-63/10, EU:T:2012:516) ja 15. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus European Dynamics Belgium jt *vs.* EMA (T-638/11, ei avaldata, EU:T:2013:530), millele Üldkohus viitas vaidlustatud kohtumääruse punktis 27, erineb käesolevas asjas käsitletavast olukorrast.

20 Parlament omalt poolt palub apellatsioonkaebuse esimene väide tagasi lükata.

21 Parlament rõhutab esiteks, et faktilised asjaolud käesolevas kohtuasjas ja kohtuasjas, milles on tehtud 4. septembri 2018. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon (C-57/16 P, EU:C:2018:660), on erinevad ja mõttekäiku, millest Euroopa Kohus selles otsuses lähtus, ei saa üle kanda käesolevale asjale. Selle kohtuotsuse ja käesoleva kohtuasja ainus ühine joon on asjaolu, et asjaomane institutsioon ei ole vaidlusalust otsust tühistanud.

22 Teiseks väidab parlament, et Üldkohtus ei esitatud argumenti, mis puudutab kvaliteedistandardeid ja seda, et ülikooli õppejõud ei saa usaldada internetiotsinguid. Seega on tegemist uue väitega, mis laiendab vaidluse eset ja tuleb seetõttu vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

23 Lisaks juhib parlament tähelepanu, et Üldkohus ei tuvastanud ega isegi analüüsinud, kas vaidlusaluse dokumendi avaldamine E. De Capitani poolt võis õiguspäraselt asendada üldsuse õigust dokumendiga tutvuda, vaid ta üksnes hindas, kas hageja sai seda oma ülikoolitöös täiesti seaduslikult kasutada.

24 Lisaks, mis puudutab Soome valitsuse kinnitust, et hageja ei saanud olla täiesti kindel, et vaidlusaluse dokumendi avaldamine ja kasutamine on õiguspärane, siis väidab parlament, et hageja ei ole kunagi väljendanud kahtlust, et taotletud dokumendi adressaat E. De Capitani oli isik, kes vaidlusaluse dokumendi avaldas. Parlament leiab, et selles küsimuses ei ole mingit kahtlust.

25 Lõpetuseks rõhutab parlament, et erinevalt sellest, mida väidab Soome valitsus, nähtub vaidlustatud kohtumääruses viidatud kohtupraktikast, et Üldkohus määratles üldise kriteeriumi, kui ta leidis, et tühistamishagi otsuse suhtes, millega ei võimaldata dokumentidega tutvumist, on sisutu juhul, kui kolmas isik on kõnealused dokumendid juba kättesaadavaks teinud, kuna taotlejal on tegelikult võimalus nende dokumentidega tutvuda ja kasutada neid sama õiguspärasel alusel kui siis, kui need oleks talle edastatud määruse nr 1049/2001 kohaselt esitatud taotluse alusel.

Euroopa Kohtu hinnang

26 Esimeses väites leiab apellant, keda toetavad Soome ja Rootsi valitsus, sisuliselt seda, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta otsustas, et hagi ese on ära langenud. Esiteks leiab ta esimeses osaväites, et kuna parlament ei ole vaidlusalust otsust tühistanud, on hagi ese säilinud. Teiseks leiab ta teises osaväites, et Üldkohus kohaldas liiga ranget ja ebaõiget kriteeriumi, piirdudes selle kontrollimisega, kas ta võis vaidlusalust dokumenti õiguspäraselt kasutada pärast seda, kui kolmas isik oli selle internetis avaldanud ääremärkustega ja allajoonitud kujul, samas kui ülikooli teadlase staatus kohustas teda kasutama ainult autentsetest allikatest saadud teavet.

27 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 22 esitatud asja läbivaatamist takistavat asjaolu, et teist osaväidet ei esitatud Üldkohtus, siis tuleb märkida, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt tähendaks see, kui ühel poolel lubataks esitada esimest korda Euroopa Kohtus väide, mida ta ei esitanud Üldkohtus, et tal oleks õigus Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuvaidluse ulatust Euroopa Kohtus. Apellatsioonimenetluses piirdub Euroopa Kohtu pädevus üldjuhul Üldkohtus arutatud väidetele Üldkohtu antud hinnangu kontrollimisega. Kuid argument, mida ei esitatud esimeses kohtuastmes, ei kujuta endast uut väidet, mis on apellatsioonimenetluses vastuvõetamatu, kui tegemist on sellise argumendi täiendamisega, mida on Üldkohtule esitatud hagiavalduses sisalduvas väites juba käsitletud (10. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Areva jt *vs.* komisjon, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, punktid 113 ja 114 ning seal viidatud kohtupraktika).

28 Käesoleval juhul tuleb märkida, et oma seisukohtade punktis 3, käsitledes Üldkohtule esitatud taotlust otsuse tegemise vajaduse äralangemise kohta, väitis apellant sisuliselt, et dokumenti ei saa pidada „avaldatuks“ kui selliseks, kui eraõiguslik isik on selle internetis avalikustanud, kuna selline avalikustamine ei ole võrreldav institutsiooni poolt talle dokumendi edastamisega või selle avaldamisega institutsiooni poolt.

29 Seega, kuigi apellant ei ole esimeses kohtuastmes sõnaselgelt märkinud, et tema kui teadlane, kes peab järgima ülikooli kvaliteedi ja objektiivsuse standardeid, on kohustatud kasutama üksnes autentsetest allikatest saadud teavet, täiendab teine osaväide, mille kohaselt Üldkohus kohaldas liiga ranget ja ebaõiget kriteeriumi, tuginedes asjaolule, et apellant võis õiguspäraselt kasutada vaidlusalust dokumenti pärast selle avaldamist kolmanda isiku poolt, Üldkohtus esitatud argumente.

30 Neil asjaoludel on esimese väite teine osaväide vastuvõetav.

31 Esimese väite põhjendatuse küsimuses tuleb esile tuua, et vaidlustatud kohtumääruse punktis 27 viitas Üldkohus kohtupraktikale, mille kohaselt „tühistamishagi otsuse suhtes, millega ei võimaldata dokumentidega tutvumist, on sisutu, kui kolmas isik on kõnealused dokumendid juba kättesaadavaks teinud, taotlejal on võimalus nende dokumentidega tutvuda ning kasutada neid sama õiguspärasel alusel kui siis, kui need oleks talle esitatud määruse nr 1049/2001 kohaselt esitatud taotluse alusel“. Lisaks tõdes Üldkohus selle kohtumääruse punktis 28, et see kohtupraktika on käesolevas asjas seda

enam kohaldatav, et „kuivõrd [vaidlusaluse] dokumendi adressaat oli taotletud dokumendi täisversiooni ise kättesaadavaks teinud, sai taotleja seda oma ülikoolitöö jaoks kahtlemata täiesti legaalsel viisil kasutada“.

32 On oluline märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt peab hageja põhjendatud huvi hagi eset arvestades olemas olema hagi esitamise staadiumis, vastasel juhul on hagi vastuvõetamatu. Kõnealune vaidlusese, nagu ka põhjendatud huvi, peavad säilima kuni kohtuotsuse kuulutamiseni, vastasel juhul langeb otsuse tegemise vajadus ära; see eeldab, et hagimenetlus peab hagi esitajale tooma lõpptulemuse kaudu mingit kasu (28. mai 2013. aasta kohtuotsus Abdulrahim *vs.* nõukogu ja komisjon, C-239/12 P, EU:C:2013:331, punkt 61; 23. novembri 2017. aasta kohtuotsus Bionorica ja Diapharm *vs.* komisjon, C-596/15 P ja C-597/15 P, EU:C:2017:886, punktid 84 ja 85; 6. septembri 2018. aasta kohtuotsus Bank Mellat *vs.* nõukogu, C-430/16 P, EU:C:2018:668, punkt 50, ja 17. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Alcogroup ja Alcodis *vs.* komisjon, C-403/18 P, EU:C:2019:870, punkt 24).

33 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et kuigi kolmas isik vaidlusaluse dokumendi avalikustas, ei ole parlament vaidlusalust otsust ametlikult tühistanud, mistõttu vastupidi sellele, mida leidis Üldkohus eelkõige vaidlustatud kohtumääruse punktides 27 ja 28, on vaidluse ese säilinud (vt selle kohta 4. septembri 2018. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon, C-57/16 P, EU:C:2018:660, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

34 Seega selleks, et kontrollida, kas Üldkohus oleks pidanud tegema otsuse hagi sisuliseks lahendamiseks, tuleb vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 32 osutatud Euroopa Kohtu praktikale kontrollida, kas apellant võis sellele avalikustamisele vaatamata veel tugineda põhjendatud huvi olemasolule, mis tähendab, et tuleb kindlaks teha, kas selle avalikustamisega on apellandi huvi täielikult rahuldatud, arvestades eesmärke, mida ta asjaomase dokumendiga tutvumise taotlusega taotles (vt selle kohta 4. septembri 2018. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon, C-57/16 P, EU:C:2018:660, punkt 47).

35 Alustuseks tuleb märkida, et kuigi põhjendatud huvi – mis peab säilima kuni kohtuotsuse kuulutamiseni, sest vastasel juhul langeb otsuse tegemise vajadus ära – kujutab endast kohtuvaidluse sisule kohaldatavast materiaalõigusest sõltumatut menetluslikku tingimust, ei saa seda siiski sellest õigusest lahutada, kuna põhjendatud huvi olemasolu hinnatakse hagimenetluse algatusdokumendis esitatud materiaalõigusliku nõude alusel.

36 Sellega seoses tuleb osundada, et määrus nr 1049/2001 kajastab oma põhjenduse 1 kohaselt liidu seadusandja tahet – mida on väljendatud ELL artikli 1 teises lõigus – tähistada uut etappi Euroopa rahvaste üha tihedama liidu loomises, kus otsused tehakse nii avalikult kui võimalik ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik (vt 4. septembri 2018. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon, C-57/16 P, EU:C:2018:660, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 See liidu põhieesmärk kajastub esiteks ka ELTL artikli 15 lõikes 1, mille kohaselt teevad liidu institutsioonid, asutused ja organid oma tööd võimalikult avalikult, kusjuures seda avatuse põhimõtet kinnitavad ka ELL artikli 10 lõige 3 ja ELTL artikli 298 lõige 1, ning teiseks Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 42, kus on sätestatud õigus tutvuda dokumentidega (4. septembri 2018. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon, C-57/16 P, EU:C:2018:660, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Seda silmas pidades on määruse nr 1049/2001 eesmärk, nagu nähtub määruse põhjendusest 4 ja artiklist 1, anda üldsusele võimalikult laiaulatuslik juurdepääs institutsioonide dokumentidele (1. juuli 2008. aasta kohtuotsus Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu, C-39/05 P ja C-52/05 P, EU:C:2008:374, punkt 33).

39 Sel eesmärgil on määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõikes 1 sätestatud, et „[k]õigil liidu kodanikel ning kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel, kelle elukoht või registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega, arvestades käesolevas määruses sätestatud

põhimõtteid, tingimusi ja piiranguid“, ning lõikes 4 on lisatud, et „[i]lma et see piiraks artiklite 4 ja 9 kohaldamist, tehakse dokumendid üldsusele kättesaadavaks kas kirjaliku taotluse alusel või otse elektroonilises vormis või registri kaudu“.

40 Seega kehtestab see määrus esiteks igaühe õiguse tutvuda institutsiooni dokumentidega ja teiseks üldjuhul institutsiooni kohustuse võimaldada oma dokumentidega tutvuda.

41 Nimetatud määruse artiklis 4 on ammendavalt loetletud erandid õigusest tutvuda institutsioonide dokumentidega, mille alusel institutsioonid võivad dokumendiga tutvumise võimaldamisest keelduda, et vältida olukorda, kus dokumendi avalikustamine kahjustaks mõnd artikliga 4 kaitstud huvi (vt selle kohta 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus Jurašinović *vs*. nõukogu, C-576/12 P, EU:C:2013:777, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

42 Sama määruse artikli 10, mis käsitleb taotluse alusel dokumentidega tutvumise korda, lõikes 1 on ette nähtud, et dokumente saab „kas nendega kohapeal tutvumiseks või saades nendest koopia, sealhulgas võimaluse korral elektroonilise koopia, vastavalt taotleja soovile“.

43 Lisaks tuleb juhtida tähelepanu sellele, et määruse nr 1049/2001 artikli 10 lõige 2 näeb ette, et „institutsioon [võib] täita oma kohustuse tagada dokumentidele juurdepääs sellega, et teatab taotlejale, kuidas omandada soovitud dokumenti“, kuid seda üksnes juhul, „[k]ui asjaomane institutsioon on dokumendi juba avalikustanud ja see on taotlejale hõlpsasti kättesaadav“.

44 Seega, kui institutsioon teatab taotlejale, kuidas saada taotletud dokumenti, mille asjaomane institutsioon on juba avalikustanud, täidab ta oma kohustuse võimaldada selle dokumendiga tutvuda nii, nagu ta oleks selle ise vahetult taotlejale edastanud. Selline teave kujutab endast peamist eeltingimust kinnitamaks, et taotletud dokument on täielik, terviklik ja selle kasutamine on õiguspärane.

45 Seevastu ei saa asuda seisukohale, et asjaomane institutsioon on täitnud oma kohustuse võimaldada dokumendiga tutvuda üksnes seetõttu, et mõni kolmas isik on dokumendi avalikustanud ja et taotleja on sellega tutvunud.

46 Erinevalt olukorrast, kus asjaomane institutsioon on ise avalikustanud dokumendi, võimaldades taotlejal sellega tutvuda ja seda seaduslikult kasutada nii, et samas on kindel, et dokument on täielik ja terviklik, ei saa kolmanda isiku poolt avalikustatud dokumenti pidada ametlikuks dokumendiks või institutsiooni ametlikku seisukohta väljendavaks, kui institutsioon ei ole andnud oma ühemõttelist heakskiitu, mille kohaselt pärineb saadud dokument institutsioonilt ja väljendab ametlikku seisukohta.

47 Kui võtta aluseks parlamendi seisukoht, millega Üldkohus nõustus, vabaneks institutsioon oma kohustusest võimaldada taotletud dokumendiga tutvuda isegi siis, kui ükski määruses nr 1049/2001 ette nähtud tingimustest, mis võimaldavad tal sellest kohustusest vabaneda, ei ole täidetud.

48 Seega ei saa sellises olukorras nagu käesolevas asjas, kus apellant sai tutvuda üksnes kolmanda isiku avalikustatud vaidlusaluse dokumendiga ja kus parlament keeldus jätkuvalt võimaldamast tal taotletud dokumendiga tutvuda, asuda seisukohale, et apellant sai selle dokumendiga tutvuda määruse nr 1049/2001 tähenduses, ega järeldada, et tal on kadunud huvi nõuda vaidlusaluse otsuse tühistamist ainuüksi sellise avalikustamise tõttu. Vastupidi, niisuguses olukorras säilib apellandil reaalne huvi tutvuda taotletud dokumendi autentse versiooniga selle määruse artikli 10 lõigete 1 ja 2 tähenduses, mis tagab, et institutsioon on dokumendi koostaja ja et dokument väljendab tema ametlikku seisukohta.

49 Järelikult rikkus Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktides 27 ja 28 õigusnormi, kui ta samastas dokumendi avalikustamise kolmanda isiku poolt taotletud dokumendi avalikustamisega asjaomase institutsiooni poolt määruse nr 1049/2001 tähenduses, ning järeldas kohtumääruse punktis 37, et

apellandi hagi kohta otsuse tegemise vajadus on ära langenud põhjusel, et kuna kolmas isik oli dokumendi avalikustanud, sai apellant sellega tutvuda ja seda kasutada sama õiguspäraselt, nagu ta oleks dokumendi saanud selle määruse alusel esitatud taotluse rahuldamise tulemusena.

50 Eeltoodust tuleneb, et apellatsioonkaebuse esimese väitega tuleb nõustuda ja vaidlustatud kohtumäärus tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida selle väite teisi argumente või apellatsioonkaebuse teist väidet.

Hagimenetlus Üldkohtus

51 Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimesele lõigule võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium seda lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.

52 Kuna käesoleval juhul rahuldas Üldkohus parlamendi taotluse otsuse tegemise vajaduse äralangemise kohta, jättes apellandi hagi sisuliselt läbi vaatamata, leiab Euroopa Kohus, et kohtuasja menetlusstaadium ei võimalda otsust teha. Seega tuleb kohtuasi Üldkohtusse uueks arutamiseks tagasi saata.

Kohtukulud

53 Kuna asi suunatakse tagasi Üldkohtusse, tehakse kohtukulude osas otsus hiljem.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 20. septembri 2018. aasta määrus Leino-Sandberg *vs.* parlament (T-421/17, ei avaldata, EU:T:2018:628).**

2. **Saata kohtuasi tagasi Euroopa Liidu Üldkohtule.**

3. **Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.**

Allkirjad